

in Drogenik. Mermelja, Drogenik, Urek in drugi taki gosposki kmetje torej hočejo, da kmet stopi v najostrejši boj proti vsem drugim stanovom: proti manjšim posestnikom, kočarjem, kmetiskim delavcem, viničarjem. Tak razredni boj je prvič nekrščanski, drugič nespametni, ker ravno kmetu najbolj škoduje. Če bo kmet tako povdarjal razredno stališče, kakor uči Samostojna, se bodo nekmetje na deželi tudi strnili v močno protikmetsko organizacijo in napovedali boj kmetu. Nekmetov, neposestnikov, delavcev, poslov in viničarjev je golovo več kot kmetov. Kdo bo potem zmagal, ni težko uganiti!

Apostola Samostojne Urek in „sladki“ Drogenik — kmeta? Urek in Drogenik sta tako krvavo željavorožna kmeta, da že nista prišla za nobeno kmetško delo, odkar sta začela masno plačano „apostolsko“ delo za samostojnost kmeta na stroške nerazsodnih kmetov. Politično krivoverske pridige niso kmetško delo, pač pa se z njimi človek lahko in bogato preživlja ter zabava, o takem kmetškem delu naj v prihodnje poročata na shodih „poljedelski minister“ v upu g. Urek in jecljavi Demosten g. Drogenik.

Kmet Drogenik, znani apostol samostojne polomljene barke, sam ni čist polomljen. Tako recimo mora plačati kot vojni dobičkar 1236 K vojnodobniškarskega davka. Gaspud, per Samostojni bojo pa še več „gor plačali!“

Jesensko zasedanje mariborskega porotnega sodišča. Za jesensko zasedanje mariborske porote so že izžrebani porotniki. Zasedanje je določeno na 20. septembra in bo trajalo samo dva dni.

Dijaki mariborskih šol! Počitnice gredo h koncu in kmalu se povrnite v Maribor. Prišel se bo zopet hud boj za življenje. Dijaska kuhinja vam bo v tem boju kakor doslej tudi letos priskočila na pomoč. To pa bo mogla Dijaska kuhinja le storiti, če ji boste tudi vi zdaj pomagali. Zato se obračam še enkrat do vas s prošnjo, da nabirate pred odhodom v mesto prispevke za Dijasko kuhinjo. Pojdite od hiše do hiše in prosite za prispevke. Vsakdo vam bo rad dal liter pšenice, rži ali kaj drugega. Tudi sadje nam bo dobrodošlo. Prosite gospode duhovnike in učitelje, da vam gredo pri tem človekoljubnem delu na roko; gotovo bodo to radi storili. Pri prihodu v Maribor izročite nabrane prispevke Dijaski kuhinji, ki vam bo po vrnila vse stroške za prevoz itd. V prijetni nadi, da boste izvršili to dobro delo, vas pristočno pozdravljam prof. M. Pirč, blagovnik Dijaste kuhinje.

Drž. trgovska šola v Mariboru. Vpisovanje v četrti, 16. sept., od 8. do 11. ure dopoldne v Calovi ulici 9, I. nadstropje. Sprejemni in ponavljalni izpiti se prične v petek, 17. septembra, točno ob 8. uri ravnotam. V pripravljani razred se sprejemajo samo le dekci. Redni pouk se prične v torek, 21. septembra. Vse druge podrobnosti so razvidne iz oglasa v šolskem poslopiju.

Na držav. gimnaziji v Murski Soboti se bode vršilo vpisovanje v I. gimnazijski razred dne 16., 17. in 18. t. m. vsakokrat od 8. ure naprej. Sprejmejo se dekci (deklice), ki so dopolnili 10. leto ali ga bodo dopolnili v letu 1920. Učenci (učenke), ki žele na novo vstopiti, naj se zgledajo dne 1. septembra od svojih starišev, pri gimnazijskem ravnateljstvu ter naj prinesejo s seboj krstni (rojstni) list ter zadnja šolska izprijčevala. Učencem, ki so doslej obiskovali ta zavod, se je javiti dne 18. septembra. Šolsko leto 1920—1921 se začne v ponedeljek, dne 20. t. m.

Vlomj in rop. Meseca novembra 1919 so neznan zlikovec izvršili več vlovov na Humu pri Ormožu, ter so pri tem odnesli mnogo obleke, usnja, podplatov in posteljnine. Škoda znaša nad 20.000 K. V tem času so domnevno isti krivci v bližnjih Salovcih ponoči z orožjem napadli zakonske Polak ter so nevarno ranili ženo, med tem ko se je mož še pravočasno rešil. Orožništvo iz Središča je takrat zaprlo osumljene viničarske sinove Sulek Matija in Ivana ter L. Ris iz Huma. Zaradi pomanjkanja dokazov pa so bili zopet izpuščeni. Kljub temu pa so orožniki vodili preiskavo naprej. Po neumornem poizvedovanju se je posrečilo vodju postaje iz Središča g. Zerjavu in orožniku Senegar izslediti prave krivce ter doprinesiti dokaze za njih krivdo. Po neovrženih dokazih je dognano, da imajo zločine na vesti viničarski sinovi Sulek in Martin Zibrat na Humu. Ljudstvo se je malo oddahnilo od vednega straha, orožnikom pa gre vsa hvala za njih trudopolno službovanje in se opozarja jo višji činitelji na uspehe orožniške postaje v Središču.

Železniška zveza Rogatec—Krapina. Rajna Avstrija je pač gradila samo take železnice, ki so se ji zdele v vojaškem oziru važne, ni se pa ozirala na železnice, ki bi bile važne v gospodarskem oziru. Železniška zveza Rogatec—Krapina, za katero so se naši poslanci že v rajni Avstriji veliko potegovali, a vselej naleteli na gluha ušesa, je sedaj zasigurana. Železniško ministrstvo je dovolilo neki zagrebški družbi, da izvrši vse priprave za to železniško zvezo.

Planinski koledar za leto 1921 si še mnogi niso naročili. Ga beži, skoraj ga bo treba dati v tisk. Ker se ga bo tiskalo le omejeno število, priporočamo, da se vsakdo pravočasno pobriga, da istega naroči. Tudi je še nekaj inšerativ prostih ter pogrešamo še mnogo naših narodnih tvrdk in gostiln. Vsa pojasnila daje izdajatelj g. Fr. Koebek, nadučitelj v Gornjem Gradu. Vsak planinec imej Planinski koledar! R.

Iz Koroške.

Komisija za ljudsko glasovanje na Koroškem razglasa, da se je ustanovilo posebno glasovalno sodišče, katero bo stelo pet članov. Pred-

sednik sodišča je Anglež. Jugoslovanski ter avstrijski član nimata glasovalne pravice, ampak samo posvetovalno pravico. Pred to sodišče pridejo vsi pregreški in prestopki ter vse nepravilnosti, ki so v zvezi z ljudskim glasovanjem. Sodišče ima pravico kaznovati vsak izredni pregrešek z denarnimi globami, z zaporom do treh mesecev ter izključiti koga iz glasovalnega ozemlja. Nadalje je ta komisija izdala razglas, da bodo steli in pregledovali glasove okrajni sveti v prisotnosti jugoslovanskega in avstrijskega zastopnika. Izid glasovanja bo komisija razglasila in določila po večini glasov v celoti vsakaga glasovalnega pasa. Glasovanje na Koroškem je določeno za 10. oktobra.

Zborovanje v Velikovecu. Pretekla nedelja je bila za Koroško velepomemben dan. Nemci so sklicali v te najmočnejše nemško gnezdo na našem glasovalnem ozemlju „Koroško zborovanje (tako zvani „Kärntnertag“). Hoteli so zbornati vse svoje pristaše, Nemce in nemčurje, kar jih je po našem glasovalnem ozemlju, naročili so še veliko pomoč iz Celovca, delali so z vso silo, hoteč prirediti velikanško zborovanje ter nastopiti z vsem nasiljem zoper domačine Slovence. V zadnjem času so sklicali tudi Slovenci v Velikovec zborovanje slovenskih ženskih zvez. Koroško ljudstvo ni več, kakor je bilo pred vojno. Sedaj se je prebudilo, je navdušeno, obiskuje naše shode in zborovanja ter se zanima za javna in za narodna vprašanja. Našega ljudstva je prišlo v Velikovec do 15.000. Nemci so se v zadnjem trenutku ustrašili in shod odpovedali, se poskrili po hišah in zaprli okna. Ententa je pričakovala, da bodo tudi še Slovenci odpovedali shod in se razšli. Toda množice, ki so prišle deloma z vlakom, deloma s številnimi vozovi, lepo okrašenimi z narodnimi zastavami, so hoteli imeti zborovanje. Sli so najprej in manifestirali v sprejedu po mestu. Ena nemčurska „frava“ in dva nemčurja, ki so nekaj izzivali, so bili oklofotani, — druge nesreče ni bilo. Medtem so se naši zastopniki pogajali z entento za shod. Predsednik komisije je bil Anglež, ki se je obnašal napram našim popolnoma dobro in nepristransko. Začetkom je hotel, da bi se tudi naš shod ne vršil, ko pa je zastopnik okrajnega glavarstva izjavil, da v tem slučaju ne more jamčiti za red, ker množica hoče slišati govornike in je treba, da jo pomirijo. Slednjič se je pričelo zborovanje. Anglež je nagovoril navzoče po angleško in prevajal je stavek za stavkom dr. Subelj. Množica je sprejela njegove besede z burnim odobravanjem. Potem je govorila v imenu ženske zveze gospa Pilgram, sledili so govorniki: dr. Smodej, dr. Müller in dr. Rav. Slednjič se je množica s pevanjem narodne himne razšla. To je bilo eno največjastnejših in najpomembnejših naših zborovanj na Koroškem. Istega dne za popoldne so sklicali Nemci tudi zborovanje v Bistrici v Rožu. Tudi sem je prišlo Slovencev brez primere več, kakor pa Nemcev, ter so zasedli vse prostore. Nemci niso mogli zborovati, nastala so prekanja semintja. Slednjič je zastopnik entente, nek Italijan, razpustil zborovanje, njegov francoski kolega pa je odšel že poprej. Za Nemci so odšli tudi Slovenci med popevanjem svojih narodnih pesmi. S tem se je za Koroško končala doba zborovanj, pričinja se doba podrobnega dela.

Gospodarstvo.

Letošnji mošt in vino.

F. Rudl.

Grozdje zori, le žal, da vinska jagoda vsled dolžnega vremena in gnilobe poka, gniloba se pa vidno razširja. Vinogradniki so vsled teh okoliščin prisiljeni predčasno začeti z vinsko trgatvijo, žalibog na lasno škodo, kajti kakovost letošnje vinske kapljice bo vsled tega zelo trpeja.

Bistvena razlika je, ako gni je zrelo ali nezrelo, zlahtno ali navadno nezlachtno grozdje. Gniloba je potemtakem ali kislja, grenka ali pa zlahtna. Poslednja se razvija predvsem na grozdju rilinga, belega burgundca, tramineca in rulancea, deloma silvancea, šipona in muskata in sicer še le tedaj, ko je grozdje že plivko in zrelo. Kapljica iz takega grozdja je izborne kakovosti. Res je, da je mošta nekoliko manj, kot sicer. Izborna kapljica iz takega grozdja umajo pridelovati le pravi vinarski in kletarski strokovnjaki.

Kaj je pa z grozdem z navadno gnilobo? Na gnoj se vsled tega ne meče in pride tudi v stiskalnico. Vprašanje pa nastane, kako je ravnati s takim grozdem? Predvsem bi priporočal, da se bere na dvoje in se mora vsaj prva trgatve vršiti v lepem vremenu. Vsaj eno vedro najboljšega, zdravega in zrelega grozdja naj se prvič bere, spreša in mošt spravi v sušen in zdrav sodček, v katerem bo začel ob primerni toploti takoj sam vreti. Tak mošt, katerega sladkor razkroja na milijarde kvasnih glivic v alkohol, v ogljenčevo kislino in v še druge dišave in snovi, se naj skrbno opazuje in večkrat pokuša, je prijetnega okusa in vonjave, potem mu ne manjka nič, ker vsebuje ogromno množino kvasnih glivic.

Kako pa z moštom iz slabotnega grozdja? — Tak mošt vsebuje razven dobrih še tudi mnogo slabih kvasnih glivic. Poslednje se bodo tekom časa in v primerni toploti ravno tako pomnožile, kakor dobre, oziroma še v višji meri in mošt ali vino bo vsled tega dobile nezdrav značaj, zlasti, če se nezdrave glivice z žveplanjem ne uničijo.

Iz tega sledi, da se naj mošt iz slabega gnilega grozdja močno žvepla. Tekom 24 ur se na ta način potihnjene mošt očisti in sušna tekočina se naj

pretoči v drug sušen sod. Temu čistemu moštu se mora dati novo življenje in sicer na sledeči način: Na 100 l tega mošta prideni 1—2 l delajočega vinskega kvasa od tistega sodčka, v katerem vira mošt z najboljšim okusom in vonjavo. Ako ga nimaš doma, idi k sosedu, da ti ga posodi, slično, kakor gre večsah kmetica k sosedu po kvas za kruh.

Čisti vinski kvas se pa tudi dobi pri kmetičnem kmet. poskuševališču v Mariboru, kateri ima za vzgojo takih glivic posebna navodila. Tak kvas je pa treba 14 dni pred trgatvijo postaviti, ker bi drugače ne mogel majorizirati prevelike množine mošta.

Napisal sem te vrstice, katere mi je narekovala lasna izkušnja v prid našim vinogradnikom, da se obvarujejo morebitne škode pri letošnjem vinskem pridelku.

Našim zadržanim in Kmetijskim podružnicam priporočamo, da si za svoje člane takoj nabavijo dovolj kuhinjske soli za jesen in zimo, da ne bo takega pomanjkanja soli kot je bilo lani. Bati se je, da bo soli zmanjkalo. Kmetiska zveza razpolaga posreduje našim organizacijam pri nabavi soli. — Tajništvo.

Zborovanje interesentov za železnico Maribor—Murska Sobota se vrši v nedeljo, dne 26. t. m., pri Sv. Lenartu v gostilni pri Arnušu ob 11. uri dopoldne, in ne dne 9. septembra, kakor je bilo pomotoma razglašeno v nekaterih listih.

Laško. Dne 22. avg. se je vršil pri nas občni zbor naše hranilnice, katere je končala 19. upravnno leto. Občnega zbora se je udeležilo veliko število članov, kateri so pokazali s tem zanimanje za napredek zadruge. Poročilo o delovanju v lanskem letu je bilo jako ugodno. Posojilnica izkazuje prometa nad 2 mil. K, vloge so dosegle skoraj 2 mil. K. Na obč. zboru je govoril nadrevizor Pušenjak, kateri nam je pojasnil razmere na denarnem trgu in začel naloge, katere čakajo naše zadruge v bodočnosti. Prihodnje leto bo slavila posojilnica 20letnico svojega obstoja in se bo obenem z občnim zborom priredilo slavnostno zborovanje.

Dol pri Hrastniku. Leta 1917 se je pri nas ustanovila Kmetijska zadruga kot prva nabavna in prodajna zadruga na Stajerskem. V prvih dveh letih je zadruga lepo napredovala in vršila svoje posle v prid članom. Vse potrebščine, katere je mogla dobiti za svoje člane, je skupno naročevala, skrbela pa je tudi za skupno prodajo pridelkov članov. Dne 29. avgusta se je vršil občni zbor zadruge, na katerem je obširno govoril o delovanju nabavnih in prodajnih zadrug osebilo z ozirom na razmere na svetovnem trgu nadrevizor Pušenjak. Zadruga se posebno lepo letos razvija ter bo najbrž njen promet znašal nad 1 milijon K. Število članov narašča od mesca do mesca, kar je najboljši dokaz, da ima naše ljudstvo zaupanje do zadruge.

Davek na vojne dobičke. V seji finančnega odbora dne 3. septembra so razpravljali o davku na vojne dobičke. Clani odbora za Slovenijo in Hrvaško so ugovarjali proti temu, da bi naj imel pravico za reševanje sporov edino le finančni minister. Račun na se, da bo ta davek znašal za Slovenijo 70 milijonov dinarjev.

Osebnodohodninski davek. V seji finančnega odbora so razpravljali o davku na osebno dohodnino. Clan Jugoslovanskega kluba poslanec Vesenjak je zahteval, da se osebno dohodninski davek sme naložiti le tedaj, ako znašajo dohodki več kakor 10.000 kron. Večina odbora je soglašala s predlogom.

Popis in žigosanje avstrijskih in državnih posojil, s katerim naj bi se bilo 6. t. m. pričelo, se je moralo preložiti, ker formularji in stampilije še niso prispеле iz Beograda. Finančna delegacija upa, da bo do 11. t. m. stvar v redu. Natančni termin se bo naznanil po časopisih.

Zivilske cene v Vojvodini. Prošli teden je veljala v Novem Sadu pšenica 760 K, ječmen 350 K, fižol 700 K, krumpir 200 K, mast 3600 K, krušna moka 1030 K, bela moka 1250 K; v Subotici: pšenica 725 K, ječmen 390 K, fižol 600 K, krumpir 150 K, mast 3400 K, krušna moka 990 K, bela moka 1200 K; v Veliki Kikindi: pšenica 650 K, ječmen 240 K, fižol 590 K, krumpir 70 K, mast 3000 K, krušna moka 1000 K, bela moka 1300 K; v Pančevu: pšenica 640 K, ječmen 220 K, fižol 600 K, krumpir 300 K, mast 3200 K, krušna moka 1000 K, bela moka 1400 K za 100 kilogramov.

Smotke zopet podražene. Finančna uprava je zopet zvišala cene za smotke. Tako n. pr. bo stala viržinka komad 3 K 60 v, kuba 3 K 20 v, portorika komad 2 K 80 v, inozemska komad 1 K 20 v in kratka domača komad 1 K.

Dopisi.

Krčevina pri Mariboru. Začetek šolskega leta 1920-21. Sprejem učencev v ljudsko šolo Leitersberg-Krčevina se vrši v četrtek 15. in petek 16. septembra od 8. do 12. ure. Za novince naj prinesejo starši krstne liste seboj.

Dobra pri Celju: V nedeljo 29. avgusta je bil občni zbor Kmetijske podružnice. Ob tej priliki je imel gospodarsko predavanje g. Prijatelj, strokovnjak iz Ljubljane. Pri volitvi kandidatov se Samostojna volitve ni udeležila razven z enim praznim listkom. To nedeljo je bila tudi komisija za cesto skozi Zlo-djev graben na Parož. Ta cesta je prava življenska potreba in okrajni zastop, ki ima denar določen zato, naj ga tudi obrne v ta namen. Da se bo to čim preje zgodilo, bo gledala Kmetiska zveza in ne bo dala miru, dokler tega ne doseže za naše kmete in posestnike.